

Miljøministeriet

EU og Internationalt
Den 8. november 2022
MIM

Samlenotat
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. november 2022 - miljødelen

Gennemførelsen af den nye EU-skovstrategi for 2030
- *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM(2021) 572

side 2

Gennemførelsen af den nye EU-skovstrategi for 2030

KOM(2021) 572

Nyt notat

Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 16. juli 2021 en ny EU-skovstrategi for perioden frem mod 2030. Skovstrategien er en del af Kommissionens grønne pagt (European Green Deal) og skal ses i sammenhæng med bl.a. EU's biodiversitetsstrategi frem mod 2030. Skovstrategien beskriver forskellige elementer i en bæredygtig og multifunktionel skovdrift. Rådet vedtog konklusioner om strategien den 15. november 2021. Sagen er på rådsmødet (landbrug og fiskeri) 21. november 2022 med henblik på udveksling af synspunkter vedrørende implementering af skovstrategien 2030.

Baggrund

Kommissionen offentliggjorde den 16. juli 2021 en ny EU-skovstrategi for perioden frem mod 2030 (i det følgende "strategien" eller "skovstrategien"). Strategien er en del af Kommissionens grønne pagt ("Green Deal") og skal ses i sammenhæng med EU's biodiversitetsstrategi 2030 og klimapakken "Fit for 55" (FF55). På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. november 2021 vedtog medlemsstaterne rådskonklusioner om strategien.

Sagen er på rådsmødet (landbrug og fiskeri) 21. november 2022 med henblik på udveksling af synspunkter vedrørende implementering af skovstrategien 2030.

Formål og indhold

Skovstrategien har til formål at fastlægge rammer for EU's tilgang til skovområdet. Den anerkender skovenes multifunktionelle rolle, herunder for sundhed og trivsel, for udvikling af cirkulær økonomi og bioøkonomi, for beskæftigelse, for optag og lagring af CO₂ og for biodiversitet samt betydningen af øvrige økosystemstjenester som beskyttelse af vand, jord og luft. Strategien har seks indsatsområder:

1. Fremme skoves socioøkonomiske funktioner i landområder og skoves bidrag til bioøkonomien.
2. Beskytte, genoprette og udvide EU's skove til bekæmpelse af klimaforandringer, vende biodiversitetskrisen og sikre robuste og multifunktionelle skove.
3. Skovovervågning, rapportering og data indsamling.
4. Forskning og innovation til forbedring af vores viden om skove.
5. En inklusiv og sammenhængende EU-ramme for skovforvaltning.
6. Intensivering af gennemførelsen og håndhævelsen af gældende EU-ret.

Rådet anerkendte i sine konklusioner fra november 2021 en række elementer i skovstrategien, og fremhævede samtidig vigtigheden af at tage afsæt i nationale forhold og prioriteringer på skovområdet.

Formål og indhold i strategien og rådets konklusioner herom er nærmere beskrevet i samlenotat forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. november 2021 oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. november 2021.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog 13. september 2022 en beslutning om den ny EU-skovstrategi 2030. Med beslutningen udtrykker parlamentet sig overordnet positivt om strategien, herunder dens ambition om at øge de multifunktionelle skoves afbalancerede bidrag til målene i den europæiske grønne pagt og dennes biodiversitetsstrategi, navnlig målene om at skabe grøn vækst og grønne jobs, og om at opnå en CO₂-neutralitet og miljømæssig bæredygtighed, herunder igennem en cirkulær økonomi. Beslutningen; fremhæver endvidere betydningen af, at man i tilgangen til skovområdet tager hensyn til de sociale og økonomiske dimensioner af bæredygtighed.

Beslutningen anerkender, at skovforvaltning er lokalitetsspecifik, og at forskellige skovforhold og skovtyper kan kræve forskellige forvaltningstilgange. I forlængelse heraf understreges, at implementering af strategien skal være formålstjenlig på regionalt og lokalt plan for at opfylde de forskellige målsætninger, herunder ved at tage hensyn til den socioøkonomiske indvirkning, den kan generere, herunder ved at tilpasse implementeringen til de lokale forhold og bemærker, at den skal være baseret på fuld anerkendelse af ejendomsrettigheder, en økonomisk, miljømæssigt og socialt levedygtig skovbrugssektor og princippet om, at forureneren betaler, som centrale elementer i leveringen af de forskellige skovtjenester og i forbedringen af skovenes modstandsdygtighed.

Endvidere anerkendes kompleksiteten i at vurdere skovenes tilstand samt den typisk variable tilgængelighed, variation og kvalitet af data, og understreger derfor behovet for en kontinuerlig politik og videnskabelig dialog på alle niveauer, begyndende med høringer af medlemsstaterne og især af skovforvaltere og -ejere, for at forbedre indsamling og, hvor hensigtsmæssigt, harmonisering af data om skovenes tilstand.

Beslutningen understreger, at strategien og dens gennemførelse, selv om den fokuserer på skovene i EU, skal være i overensstemmelse med det arbejde, der udføres på europæisk plan af Forest Europe og internationale organisationer såsom FAO. Der bør tages hensyn til det arbejde, der udføres på medlemsstatsniveau og man bør undgå dobbeltarbejde og øgede administrative byrder.

Endelig opfordres Kommissionen til at udarbejde en omfattende konsekvensanalyse af strategien med henblik på at kortlægge konsekvenserne for markedsvilkårene, landdistrikterne og de forskellige finansieringsbehov, herunder for forskning og innovation, kompetenceudvikling, infrastruktur, modvirkning af og tilpasning til klimaforandringerne samt forbedring af biodiversiteten.

Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er tale om en drøftelse af implementering af en strategi.

Konsekvenser

Økonomiske konsekvenser

Rådsdrøftelsen vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser eller konsekvenser for EU's budget. Når Kommissionens forslag i skovstrategien udmøntes i konkrete initiativer vil disse forslags konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Det bemærkes, at afledte nationale merudgifter som følge af EU-retsakter holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Rådsdrøftelsen har ikke i sig selv nogen betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. De enkelte forslag som Kommissionen vil fremsætte som følge af den ny EU-skovstrategi forventes at kunne få en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Sagen har været i høring i EU Miljøspecialudvalget.

KL finder, at det bør sikres, at de lokale myndigheder har lovhjemlede rammer til at sikre multifunktionel skovdrift, f.eks. i kraft af mulighederne i kommuneplanerne eller tilskudsordninger fra EU og/eller staten.

Dansk Skovforening finder generelt, at regeringens holdning til EU's skovstrategi er afbalanceret. Endvidere, at regeringen bør bakke om Europa-Parlamentets ønske om, at der laves en omfattende konsekvensanalyse af skovstrategien med henblik på at kortlægge konsekvenserne for

markedsvilkårene, landdistrikterne og de forskellige finansieringsbehov, herunder for forskning og innovation, kompetenceudvikling, infrastruktur, modvirkning af og tilpasning til klimaforandringerne samt forbedring af biodiversiteten. Dansk Skovforening finder, at en sådan konsekvensanalyse er meget relevant, herunder med henblik på at understøtte en vidensbaseret forventningsafstemning blandt både skovbrugserhvervet og civilsamfundets aktører af hvordan Skovstrategien vil påvirke den dyrkede skov.

Danmarks Jægerforbund er grundlæggende positiv over for EU's skovstrategi, og fremhæver især strategiens fokus på at sikre bæredygtighed i en bred forstand. Danmarks Jægerforbund er enige i at en bæredygtig og multifunktionel drift af skovene er en vigtig del af den grønne omstilling, samt at der er balance mellem biodiversitets-, økonomiske samt sociale værdier. Man er enig i at der er behov for at værne om skovens biodiversitet, men mener samtidigt at forudsætningen for udpegning og beskyttelse skal ske ud fra klare definerede mål. Ligeledes er det afgørende for Danmarks Jægerforbund at rekreative interesser herunder jagt ikke begrænses af en indsats for natur og biodiversitet.

Forsikring & Pension (F&P) støtter formålet med - og indholdet i - EU's skovstrategi 2030. F&P opfordrer Regeringen til at arbejde for, at strategien i højere grad adresserer og anerkender, at besiddelse og forvaltning af skov ifølge F&P har en inflationssikrende effekt, grundet de langsigtede og stabile betalingsstrømme forbundet med investeringen. F&P finder, at disse forhold med fordel kan inkluderes i den omfattende konsekvensanalyse af skovstrategien, som Kommissionen af Europa-Parlamentet opfordres til at udarbejde, bl.a. med henblik på at kortlægge finansieringsbehov. F&P opfordrer desuden regeringen til at arbejde for, at der indgår en repræsentant for den europæiske forsikrings- og pensionsbranche i den gruppe under Den Stående Skovbrugskomité, der skal bidrage til forberedelsen af lovforslaget om skovovervågning.

Landbrug & Fødevarer (L&F) opfordrer til, at den danske regering arbejder for, at der på linje med Europa-Parlamentets opfordring til Kommissionen udarbejdes en omfattende konsekvensanalyse af strategien med henblik på at kortlægge konsekvenserne for markedsvilkårene, landdistrikterne og de forskellige finansieringsbehov, herunder for forskning og innovation, kompetenceudvikling, infrastruktur, modvirkning af og tilpasning til klimaforandringerne samt forbedring af biodiversiteten. L&F finder, at en sådan konsekvensanalyse er af stor vigtighed i forhold til det videre arbejde med strategien.

Verdens Skove opfordrer til, at den danske regering bakker op om beskyttelse af de europæiske skove og i forlængelse heraf til, at Danmark på rådsmødet den 21. november fremhæver behovet for, at man i implementering af skovstrategien har fokus på skovens værdi i sig selv.

Verdens Skove finder det positivt, at EU i skovstrategien ligger op til stærkere og bedre monitorering af de europæiske skove og fremhæver, at man ser det som særligt vigtigt hurtigst muligt at få kortlagt biologisk værdifulde skove, så disse kan blive bevaret. Danmark bør arbejde for, at Rådet presser på for at få gennemført skovstrategiens mål om, at få kortlagt primære og gamle skov inden udgangen af 2021 med henblik på at sikre kendskab til skovens tilstand og udbredelse. Verdens Skove finder, at Danmark på rådsmødet bør understrege, at EU ideelt set ikke blot skal kortlægge primære og "old growth" skove, men også alle de biologisk værdifulde skove, som ikke falder ind under disse kategorier.

Endvidere finder Verdens Skove, at EU hurtigst muligt bør få nedskrevet en fælles definition for oprindelig skov og disses beskyttelse. Denne definition skal være videnskabeligt funderet og sikre en solid beskyttelse Europas tilbageværende oprindelige skove og urskove på linje med EU's biodiversitetsstrategi for 2030.

I forhold til skovmonitorering finder Verdens Skove det essentielt at kommende fælles monitorering af skovene bliver transparent og baseret på fælles krav og kriterier på tværs af EU, hvor også kriterier for biodiversitet er inkluderet.

Verdens Skove finder, der er behov for at sikre, at en øget brug af træ i produkter og i byggebranchen ikke sker på bekostning af skovene og biodiversiteten generelt. Derfor bør Danmark arbejde for, at der laves en analyse

af hvordan den forventede øgede brug af træ til materialer kan sikres med respekt for skovenes sundhed og biodiversitet.

Relateret til Kommissionen kommende forslag om Carbon Removal Certification fremhæver Verdens Skove, at Danmark og Rådet generelt bør sikre, at der i forbindelse med initiativer relateret til at øge CO₂-lagring, tages hensyn til biodiversiteten i skovene.

EU-skovstrategien og udkast til rådets konklusioner herom har været i høring i 2021 og responsen herpå er nærmere beskrevet i samlenotat forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. november 2021, oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. november 2021.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En gennemgående opfattelse, der blev delt af mange medlemsstater under drøftelse af rådskonklusioner om skovstrategien var, at Kommissionen med EU-skovstrategien 2030 bevægede sig for langt i retning af centralisering af skovpolitikken og ikke i tilstrækkelig grad respekterede nærhedsprincippet på området. Det gjaldt bl.a. i forhold til, men var ikke begrænset til forslag om øget EU-overvågning og rapportering om skove samt om indførelse af tærskelværdier for indikatorer for bæredygtig skovdrift. Mange medlemsstater finder tillige strategien ubalanceret, idet de vurderer, at den ikke i tilstrækkelig grad konkret fremmer den multifunktionelle skovdrifts bidrag til grøn omstilling og bioøkonomi, men for ensidigt fokuserer på skovenes bidrag til løsning af udfordringer på klimaområdet og i forhold til biodiversitet.

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. og 18. oktober 2022 var der et punkt under eventuelt vedrørende skovovervågning. Her fremhævede en række lande vigtigheden af, at Kommissionen samarbejder tæt med medlemsstaterne i forbindelse med udarbejdelsen af det kommende lovforslag om skovovervågning (som præsenteret i EU-skovstrategien 2030). Man hilste det i den forbindelse velkomment, at Kommissionen etablerer en gruppe under Den Stående Skovbrugskomité, der skal bidrage til forberedelsen af lovforslaget. Man fremhævede desuden, at dette har potentiale til, at blive et godt initiativ, der kan skabe et forum hvor medlemsstaterne og Kommissionen kan indgå i en åben diskussion om, hvordan en fremtidig ramme for skovovervågning i EU skal udformes og implementeres. I noten understregedes i den forbindelse værdien af eksisterende datakilder og nationale skovopgørelser.

Det forventes, at der også under drøftelsen den 21. november 2022 vil være fokus på det kommende forslag fra Kommissionen om øget EU-overvågning og rapportering om skove.

Regeringens generelle holdning

Regeringen agter at gå til drøftelserne med afsæt i den regeringsholdning, der kom til udtryk i samlenotat forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. november 2021:

"Regeringen byder skovstrategien velkommen. Skovene, skovbruget og skovsektoren kan bidrage væsentligt til løsning af en række samfundsmæssige udfordringer, herunder bidrag til grøn omstilling samt til løsning af klimakrisen og biodiversitetskrisen. En bæredygtig og multifunktionel drift af skovene er en forudsætning for, at skovene og skovsektoren kan gøre dette. Derfor er der behov for en velkoordineret og, særligt i forhold til klima og biodiversitet, også styrket indsats for skovene. Regeringen finder overordnet, at skovstrategien giver et godt afsæt for dette.

Regeringen finder, at eksisterende kriterier og indikatorer og retningslinjer i øvrigt for bæredygtig skovdrift, som er udviklet under Forest Europe, sætter en god overordnet ramme for fremme af bæredygtig og multifunktionel skovdrift. Regeringen anerkender samtidig skovstrategiens påpegning af behovet for bedre belysning af skovenes tilstand og for styrket indsats på udvalgte områder. Det gælder ikke mindst i forhold til biodiversitet og klima, hvor der er behov for bedre data om skovenes tilstand og udvikling.

Regeringen finder, at strategien med rette har identificeret et behov for styrket indsats for beskyttelse af skovenes biodiversitet. Regeringen ser skovstrategien som et vigtigt supplement til EU's biodiversitetsstrategi og finder, at skovstrategien kan bidrage væsentligt til at sikre en ambitiøs implementering af denne på skovområdet.

Regeringen har samtidig fokus på, at indsatserne for biodiversitet skal være effektive og proportionale.

Tilsvarende finder regeringen, at skovstrategien med rette identificerer et behov for et styrket bidrag fra skove til begrænsning af den globale opvarmning. Regeringen finder i den forbindelse, at der er behov for at fokusere såvel på skovenens løbende CO₂-optag som deres langsigtede kapacitet til kulstoflagring.

Regeringen støtter skovstrategiens bestræbelse på at fremme en udvikling, hvor en højere andel af træhugsten finder anvendelse i sektorer, hvor træet sikres lange levetider, og dermed bidrager til at forlænge skovenes kulstoflagring og fremme den cirkulære økonomi.

Relateret til rådskonklusionerne om EU-skovstrategien støtter regeringen fremhævelsen af FOREST EUROPE som en god ramme for dialog om og udvikling af kriterier og indikatorer for multifunktionel og bæredygtig skovdrift og er enig i, at det, der er udviklet i det regi, bør udnyttes bedst muligt. Samtidig finder regeringen, at der er behov for bedre belysning af skovenes tilstand, særligt i forhold til klima og biodiversitet. Regeringen er enig i, at behovet for nye indikatorer, tærskelværdier og spænd for bæredygtig skovdrift må analyseres sammen med medlemsstaterne og finder, at relevante forskningsmiljøer bør inddrages.

Regeringen støtter, at rådskonklusionerne byder offentliggørelsen af skovstrategien velkommen og er enig i udkastets fremhævelse af, at skove og skovsektoren kan spille en vigtig rolle i EU's grønne omstilling.

Regeringen er enig i rådskonklusionernes betoning af behovet for sammenhæng og god koordination mellem EU-politikker, der påvirker skove.

Regeringen finder, at der er behov for styrket indsats for klima og biodiversitet og støtter rådskonklusionernes fremhævelse af skoves vigtige rolle for sådanne indsatser, herunder i forhold til primære og gamle skove.

Regeringen er enig i, at skovenes hydrologiske funktioner er vigtige, og støtter rådskonklusionernes fokus herpå.

Regeringen støtter rådskonklusionernes fokus på langtidsholdbare træprodukter og er enig i dets markering af, at bæredygtig og resurse effektiv produktion og anvendelse af både lang- og korttidsholdbare træprodukter kan bidrage til klimamål, cirkulær økonomi og grøn omstilling.

Regeringen støtter tillige rådskonklusionernes fremhævelse af bæredygtighedsorienterede indkøbspolitikker.

Regeringen finder, at der er behov for bedre data om skovenes tilstand og udvikling og støtter derfor rådskonklusionernes fremhævelse af vigtigheden af en pålidelig og gennemsigtig informations- og database om skove. Regeringen er enig i, at nationale overvågningsprogrammer bør udnyttes bedst muligt, og i behovet for analyse af eksisterende mangler i indsamling af skovdata og diskrepanser mellem sådanne.

Regeringen er enig i rådskonklusionernes fokus på det øgede behov for at styrke skoves robusthed. Regeringen finder, at der ved strategiens implementering bør være fokus på potentialet for at fremme dette for eksempel ved øget brug og fortsat udvikling af mere naturnære former for skovdrift, herunder potentialet for herigennem at bevare og forbedre skoves løbende CO₂-optag og kapacitet til langsiget kulstoflagring.

Regeringen er samtidig enig i, at merværdi i forhold til allerede eksisterende frivillige certificeringsordninger bør være en forudsætning for eventuel introduktion af nye certificeringsordninger, og finder det vigtigt, at behovet for en ny EU-certificeringsordning for naturnær skovdrift afklares nærmere.

Regeringen bifalder, at rådskonklusionernes tilskynder til fuld og effektiv deltagelse af oprindelige folk og lokalsamfund i implementeringen af strategien. Regeringen støtter også fremhævelsen af FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder.

Med hensyn til køreplanen for plantning af yderligere 3 milliarder træer, er regeringen enig i at byde denne velkommen, og samtidig fremhæve, at succesfuld skovrejsning pågår i mange medlemsstater, herunder med støtte fra den fælles landbrugspolitik, at tilsagn om bidrag er frivilligt, at der er væsentlige udfordringer med arealtilgængelighed, at skovrejsningstiltag skal følge medlemsstaternes regler og procedurer, og på denne baggrund også byde overvågningskomponenten velkommen."

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. oktober 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2021 forud for rådsmødet (miljø) den 6. oktober 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. oktober 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. september 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. november 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. november 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. november 2021.